

wo 19 dec 2018
20.00 Concertzaal &
Kamermuziekzaal

NEUE VOCAL— SOLISTEN

An Archive of Love

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

GESCHENK— BON

NIEUW:
NU OOK
ONLINE!

We naderen het einde van alweer een schoon cultureel jaar, en dat betekent: pakjestijd! Ben je nog op zoek naar inspiratie voor een oneindig voer aan kerst- en nieuwjaarsgeschenken, dan hebben wij alvast een tip: de Concertgebouw-geschenkbond.

Bestel uw geschenkbond voor een bedrag naar keuze bij In&Uit Brugge, op concertgebouw.be of op 070 22 12 12.

Annelies Van Parys

Seizoenscomponist

Het Concertgebouw focust dit seizoen op het oeuvre van Annelies Van Parys. Nog op het programma de komende maanden:

zo	13.01.2019	Simplexity pianoduo / Résonances
wo	03.04.2019	Spectrale muziek / Lecture-performance door Annelies Van Parys & Goeyvaerts Trio / Drifting Sand

concertgebouw.be/seizoenscomponist

Uitvoerders & programma

COPRODUCTIE CONCERTGEBOUW

Neue Vocalsolisten Stuttgart:

Johanna Zimmer: sopraan

Susanne Leitz-Lorey: sopraan

Triuke van der Poel: mezzosopraan

Martin Nagy: tenor

Guillermo Anzorena: bariton

Andreas Fischer: bas

Annelies Van Parys: arrangementen

Gaea Schoeters: concept &

tekstuele dramaturgie

Gable Roelofsen & Romy Roelofsen

(Het Geluid Maastricht): podiumregie

Davy Van Gerven: set design

Vivier & Van Parys (Kamer muziekzaal)

Claude Vivier (1948-1983)

Love songs (1977)

Annelies Van Parys (1975)

Ah, cette fable (tekst: Gaea Schoeters) (2017)

Pauze

An Archive of Love (Concertzaal)

Selectie uit het werk van **Annelies Van Parys (1975)**, **José Sanchez-Verdu (1968)**, **Claude Vivier (1968)**, **Claudio Monteverdi (1567-1643)**, **Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)**, **Dire Straits**, **Nat King Cole**, **Georges Bizet (1838-1875)**, **Madonna & Prince**, **Charles François Gounod (1818-1893)**, **Giuseppe Verdi (1813-1901)**, **Benjamin Britten (1913-1976)**, **Georg Friedrich Händel (1685-1759)**, **Franz Schubert (1797-1828)**, **Alban Berg (1885-1935)**, **Andrew Sisters**

In samenwerking met Concertgebouw Brugge, Het Geluid Maastricht, Musica Sacra & Theater aan het Vrijthof productie: Neue Vocalsolisten Stuttgart

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

VOCAAL

An archive of love

Liefde, oorlog, klanksculptuur

De liefde. Ongrijpbaar en toch alomtegenwoordig in de kunst. Een hoogst individuele emotie die tegelijk universeel is. Er is geen enkele periode in de (muziek-) geschiedenis waarin de liefde niet bezongen wordt, nu eens als het hoogste goed, dan weer als bron van doffe ellende en verdriet. Een rode draad zoeken in deze voorstelling is dus niet moeilijk, maar de veelheid aan muzikale universums die Annelies Van Parys en Gaea Schoeters aan deze draad weten op te hangen doet bijna duizelen.

Claudio Monteverdi wist het al: liefde en oorlog kunnen dicht bij elkaar liggen. In zijn achtste en bekendste madrigalenboek, *Madrigali Guerrieri et Amorosi*, bezingt hij de liefde soms letterlijk als een oorlogstoneel. Totaal vernieuwend was de manier waarop hij de teksten van Torquato Tasso omzette in haast klanknabootsende muzikale klanken. Het bekendste voorbeeld is de fameuze *Combattimento di Tancredi e Clorinda* waarin het wapengekletter geïmiteerd wordt door de nerveuze mannen- en vrouwenstemmen. Bij Monteverdi is werkelijk elk woord een mogelijke bron voor muzikale inspiratie. Hij ging daar zo ver in dat hij algemeen aanvaarde muzikale regels op de helling zette, soms tot grote ergernis van behoudsgezinde tijdgenoten. Die sterke band tussen tekst en vocale expressie brengt ons in één grote tijdsprong bij José María Sanchez-Verdu die bijna vier eeuwen later dan Monteverdi met grafopschriften aan de slag gaat in zijn *Scriptura Antiqua*. Met happende monden en hortende klanken wordt uitgebeeld hoe een spin een kansloze fladderende vlinder verorbert. De tekst mag dan als een metafoor bedoeld zijn, de muzikale

verklanking is bijzonder plastisch en levert fascinerende samenklanken op. Doorheen de eigentijdse madrigalen van Sanchez-Verdu is de extreme variatie in klankkleuren en zangtechnieken een constante.

Als pendant voor de morbide aspecten van deze voorstelling zijn de *Love Songs* van Claude Vivier bijzonder passend. Vivier is een apart figuur in de muziekgeschiedenis van de 20e eeuw. Hij was wees en werd als tweejarige geadopteerd. Tot de leeftijd van zes jaar dacht men dat hij doofstom was, maar nadat hij de muziek ontdekte, ontpopte hij zich tot een getalenteerd componist, tot hij op vierendertigjarige leeftijd vermoord werd in zijn eigen appartement. Luguber detail: een gelijkaardige moord was het onderwerp van de opera *Marco Polo* waar hij op dat moment aan bezig was.

Qua klankbeeld wist Claude Vivier al in 1977 een grote rijkdom aan muzikale klanken te creëren met niets dan de menselijke stem. Fluittonen, gorgelende keelklanken, fluistergeluiden; de stembanden worden in *Love Songs* in alle mogelijke kronkels gelegd. Zelf schreef Vivier het volgende over dit werk: *Être mis en scène ou pas / Être senti, non compris / Laissez les sons des autres inspirer les vôtres. / Laissez la musique sortir de vous comme si vous étiez un enfant. / La notation n'est qu'un repère de certains états / ne suivez jamais les signes mais seulement leur esprit. / dans cette partition vous faites ce qui est bien pour vous de faire / et laissez faire le reste par les autres. 'Always be in love.'* Deze liederen – of zijn het klanksculpturen? – zijn niet alleen de opmaat van *An Archive of Love*, maar komen ook op verschillende plaatsen terug in de loop van de avond, als een soort echo.

Archief en arrangement

De manier waarop Gaea Schoeters deze voorstelling vorm gaf, heeft alles te maken met dit soort echo's en verwijzingen. De titel *An Archive of Love* verradt al dat muzikanten en publiek zich hier in een imaginair archief wanen, snuisterend tussen de meest uiteenlopende historische bronnen. Aan de basis staan enkele centrale werken die vrij met elkaar te associëren zijn. Naast Monteverdi en Sanchez-Verdu neemt *Ah, cette fable* van Annelies Van Parys hier een cruciale plaats in. Van Parys componeerde het werk in 2017 als duo voor mezzosopraan en tenorsax, voor de Angel Room in Concertgebouw Brugge. Het is het derde van de inmiddels vier muzikale commentaren op het fresco *Angel* van Luc Tuymans. De bewerking voor vocaal ensemble maakt integraal deel uit van *An Archive of Love*, en past uiteraard perfect in de thematiek. De tekst die Gaea Schoeters schreef voor *Ah, cette fable* is onder meer gebaseerd op *The Gap of Time* van Jeannette Winterson die zich op haar beurt liet inspireren door een verhaal over een engel van de Franse dichter Gérard de Nerval. De engel bevindt zich in een onmogelijke situatie. Gevangen tussen vier muren zijn er slechts twee mogelijkheden: ter plaatse blijven en sterven, of opvliegen om te leven. In het tweede geval zouden de vleugelslagen echter de omliggende gebouwen vernielen, met slachtoffers als gevolg. Het werk van Jeannette Winterson kaderde in een project waarbij het werk van Shakespeare centraal stond, en laat Shakespeare nu net ook één van die grote auteurs zijn bij wie de hechte band tussen liefde en sterfelijkheid telkens terug komt. Annelies Van Parys smeedde ook alle andere werken binnen dit liefdesarchief tot één geheel. Tussen de grote composities steken onverwachte muzikale liefdesduiveltjes de kop op, van Mozart en Verdi tot de Pointer Sisters. Ook hier zijn deze muzikale interpuncties vaak gebaseerd op vrije intertekstuele associaties, zoals wanneer het woord 'Tristan' in Viviers werk aanleiding geeft

'Muzikanten en publiek wanen zich hier in een imaginair archief, snuisterend tussen de meest uiteenlopende historische bronnen.'

tot een knipoog naar de Romeo & Juliet uit het nummer *Fire* van de Pointer Sisters. Tristan en Isolde, Rome en Julia, Tancredi en Clorinda ... het zijn slechts enkele van de vele historische liefdesparen die de revue passeren.

De veelheid aan muzikale en (inter-) tekstuele bouwstenen die samen *An Archive of Love* uitmaken, worden niet zomaar door elkaar gehaspeld. Voor Annelies Van Parys vormt de architectuur van een muziekwerk telkens een belangrijk uitgangspunt, en dat is in deze samenwerking met Gaea Schoeters niet anders. Het geheel wordt opgedeeld in vijf episodes die verschillende stadia in het verloop van de liefdesbeleving voorstellen. Alles begint bij de eerste vonk die kan overslaan tussen twee mensen (*Spark*), gevolgd door het subtiel spel van de verleiding en hofmakerij (*Courting*). In het midden staat de liefde zelf (*Love*), weliswaar als kortste van de vijf segmenten, snel gevolgd door de liefdesbreuk (*Rupture*). Is elke liefde dan gedoemd om ooit verloren te gaan? De verlossing komt in het laatste luik dat als titel *Repeat* kreeg en gaat over de cyclische eeuwigheid waarin nieuwe liefdes op elk moment kunnen ontluiken.

— Klaas Coulembier

Biografieën

Neue Vocalsolisten Stuttgart (DE) werd in 1984 opgericht als ensemble voor hedendaagse vocale muziek. De zeven solisten zien zichzelf op de eerste plaats als onderzoekers en ontdekkers, die intensief samenwerken met jong talent en gevestigde waarden. Ze gaan steeds weer op zoek naar nieuwe stemtechnieken en nieuwe vormen van vocale articulatie. In dit onderzoek staan zowel muziektheater als interdisciplinair werk op het programma, net zoals de confrontatie van oude en nieuwe muziek. Ze werken samen met gespecialiseerde ensembles en radio-orkesten, maar ook met internationale operahuizen en elektronische studio's. Werk van Hannes Seidl en Daniel Kötter, José-Maria Sanchez-Verdu, Brian Ferneyhough, Luciano Berio, Lucia Ronchetti, Luca Francesconi en Friedrich Cerha bracht hen wereldwijd op de meest vooraanstaande podia.

Annelies Van Parys (BE) studeerde aan het conservatorium van Gent piano bij Johan Duijck en compositie bij Jan Rispens, Octaaf Van Geert, Godfried-Willem Raes en vanaf 1998 bij Luc Brewaeys. Haar kamermuziekwerken zijn geliefd bij heel wat binnen- en buitenlandse musici. In 2017 schreef ze *Chacun(e) sa Chaconne* voor cello als opgelegd werk voor de Koningin Elisabethwedstrijd. Naast kamermuziek en orkestwerken toont Van Parys een bijzondere aanleg voor het componeren voor stem. *Ruhe* was de eerste aanzet tot muziektheatrale werken. *An Index of Memories, Parcours, An Oresteia* en een arrangement van Debussy's *Pelléas et Mélisande* volgden. Na haar eerste avondvullende opera *Private View* en de klankinstallatie/performance *Field Recordings* schreef Van Parys in 2017 een kameropera in opdracht van Staatsoper Unter den Linden en Folkoperan Stockholm. Daarnaast werkte ze ook met Gaea Schoeters aan een muziektheaterproject *Songs of Love and War* voor de Neue Vocalsolisten Stuttgart en met de Duitse schrijfster Dea Loher aan *A War Requiem*. Van Parys werd al vele malen bekroond voor haar werken. Als docent is ze verbonden aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel.

Gaea Schoeters (BE) schrijft romans, operalibretto's, theaterteksten en scenario's. Muziek heeft haar steeds gefascineerd en speelt telkens weer een centrale rol in haar werk; haar romans hebben zelfs een soundtrack. Samen met componist Annelies Van Parys maakte ze de Hitchcock-opera *Private View*, de muziektheatervoorstelling *Het Kanaal, Usher* en *An Archive of Love*. Met tieners en jonge vluchtelingen maakte ze de politieke satire *Heimat*. In haar werk experimenteert Schoeters met vorm en taal en staat sociaal engagement centraal. Schoeters is auteur van de boeken *Meisjes, moslims en motoren, De kunst van het vallen* en *Zonder titel #1*. Daarnaast schrijft ze columns en essays over kunst, literatuur, muziek, gender, (on)gelijkheid en de taal van nationalistische politiek voor kranten, literaire magazines en kunstmagazines.

Romy Roelofsen (NL) studeerde aan de Toneelacademie van Maastricht. Ze werkt als regisseur, actrice/performer, producer, educatief ontwikkelaar en coach voor jong talent. Ze is mede-oprichter van Het Geluid, waarmee ze innovatieve muziektheaterconcepten ontwikkelt, creëert en produceert. Roelofsen werkte onder meer samen met de Veenfabriek, Bureau Europa, Operadagen Rotterdam, De Munt, Doelenkwartet, Castrum Peregrini, de Nederlandse Reisopera, Ensemble Gending, Muziektheater Transparant en Oper Neukölln Berlijn. Sinds 2012 is Het Geluid artiest in residentie bij het Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Deze compagnie kreeg in 2015 de Prins Bernhard Cultuurfonds Inspiratie Prijs en won de Berliner Opernprijs in 2016.

bio

Gable Roelofsen (NL) is acteur, zanger, regisseur, schrijver en producer met Nederlands-Indische roots. Hij studeerde aan de Maastrichtse Academie voor Drama, het Lincoln Center Theater Directorslab New York City en hij leidde een artistiek onderzoek rond innovatie in opera en muziektheater aan AP School of Arts in deSingel. Als zanger en acteur werkte hij samen met Toneelgroep Amsterdam, Orkater, La Mamma Experimental Theatre, Nederlandse Reisopera en de Nederlandse Nationale Opera. Bij zijn eigen muziektheatergezelschap Het Geluid is hij regisseur en auteur. Roelofsen schrijft columns en essays en werkt als gastdocent aan de universiteit van Amsterdam en de Academie van Maastricht.

Davy van Gerven (NL) studeerde scenografie aan de Toneelacademie Maastricht. Hij was decorassistent bij de Münchner Kammerspielen van 2012-15. Na omzwervingen bij de Nederlandse Reisopera, het Theater Heidelberg en het Münchner Volkstheater, werkt hij regelmatig samen met regisseurs Abdullah Kenan Karaca, Zino Wey en het Het Geluid.

Ah, cette fable

I.

Ah, cette fable que ma chute
Au fond d'un quelconque patio
Entraîné après la culbute
D'un nuage de pollution
Ou crash d'un vol à bon marché
Rivé au sol à tout jamais
Ailes broyées désormais...

Or les anges ne tombent pas
Et c'est de leur plein gré
Qu'ils fondent sur leur proie
Tels des faucons, l'oeil acéré.

II.

Pour vous du ciel j'ai surgi
Ardent comme un oiseau-fusée
Propulsé comme un cri.
(Dans un halo bleuté,
Dans la fragrance de la nuit,
Nue, tu fermais ta fenêtre -
Je te vis. C'était dit.)
J'allais être ton maître.
Me voici à présent aux barreaux de tes bras
Entre sauvage et sage
Prisonnier de tes yeux.
Je te voulais et je te veux.

III.

Nous sommes des rapaces — et non de ces
palombes
Ou bien de ces colombes
Dociles ribambelles
Tournant leurs ritournelles
Au gré de vos humeurs.
Même habit si joli, même douceur exquise ?
Fatale erreur,
Lourde méprise !
Car nous les anges, nous,
Notre bec et notre désir
Déchirent.

Ni mâles, ni femelles — ou bien plutôt
les deux
Les anges brûlent en un seul feu
Force et faiblesse unies en eux.

I.

Dat ik gevallen was, dacht men
Neergestort op een binnenkoer
Alsof ik zou zijn uitgedleden
Op een sliert luchtvervuiling
Of aangevlogen door een lowcostvlucht
En nu gevangen zit
Uit onmacht op te stijgen

Engelen struikelen niet
Ze storten neer uit vrije wil
Als haviken op een prooi

II.

Ik dook voor u
Viel uit de lucht gelijk een blok
Een lustgedreven vogel
(Jij sloot je raam, ik zag je staan,
nachtnaakt in blauwig licht —
ik moest je. 't Was geen keuze.)
Als ik nu opgesloten zit
Gevangen tussen wild en tam
Verstrikt ben in je armen
Was dat mijn wens
Dat is het nog.

III.

Roofvogels zijn we — geen duiven
Die, gezeten op je vensterbank,
zacht kirren op verzoek
't Is 't verenwolken dons van onze vleugels
dat misleidt
Maar onze bek is scherp als ons verlangen
Engelenlust rijt ieder mens uiteen

Man noch vrouw zijn we —
of beter: beide
Twee in één
Zelfs in onze zwakte sterk
En in onze woede teder
Ik wil u niet verwonden.

IV.

Quand un soir je m'envolerai
Ton coeur sera meurtri, je sais —
Les coeurs d'ici, c'est vrai,
Résistent mal au choc des ailes.
Si je restais, ma toute belle,
Tu verrais là, jonchant la grève,
Mes plumes ternes et sans sève
(Sinon, inquiet,
Je les arracherais)
Au bûcher mon éclat,
Et ma force, et mon moi.
Tu rêvais des émois du songe de Nerval
Et je ne serais plus qu'un être humain banal
Sonnant le glas
Fata morgana
De ton plaisir poivré
Sous mes ailes puissantes
De ton repos sucré
Dans ma soie amarante...

V.

Car oui, nous sommes différents :
De misère en échec
Jour après jour et souffle sec,
L'homme va en rampant
Vers un nouveau soleil levant ;
Pour les anges, un seul choix,
En une seule fois.
Soit le Bien, soit le Mal.
Et la ligne claire en aval.

Comme j'aurais aimé
Entre les deux tomber
Pour l'éternité !

Vertaling: Suzanne Notte

IV.

Maar als ik opvlieg
Moet ik u wel kwetsen
Een mensenhart
Verdraagt geen vleugelslag
En als ik blijf
Verdorren straks mijn veren
(Of ruk ik ze uit onrust uit)
'k Verlies mijn glans, mijn kracht,
Mijzelf.
Ik word een mens
Terwijl jij van een engel droomde.
(genomen worden onder wild geraas van
vleugels
om nadien uit te rusten in mijn veren)

V.

Daarin verschillen we:
De mens kruipt
Dag na dag
Falend
Van nieuwe kans naar nieuwe kans.
Engelen kunnen slechts éénmaal kiezen.
Het Goede of het Kwade.
Wij zijn een wezen van de klare lijn.

Terwijl ik 't liefst
Tussen beide
Eeuwig vallend
Zou willen zijn.

© Gaea Schoeters

BELEEF MEER IN HET CONCERTGEBOUW

01

Concertgebouwcafé

Maak je bezoek compleet met een gezellig drankje, een lekkere lunch of een rustmoment met de krant.

concertgebouw.be/cafe

02

Concertgebouw Servies

Het Concertgebouw legt je samen met enkele horecazaken uit de buurt in de watten voor of na de voorstelling. Bovendien profiteer je van een culinair extraatje op vertoon van je ticket.

concertgebouw.be/servies

03

NU IN HET
CONCERT-
GEBOUW

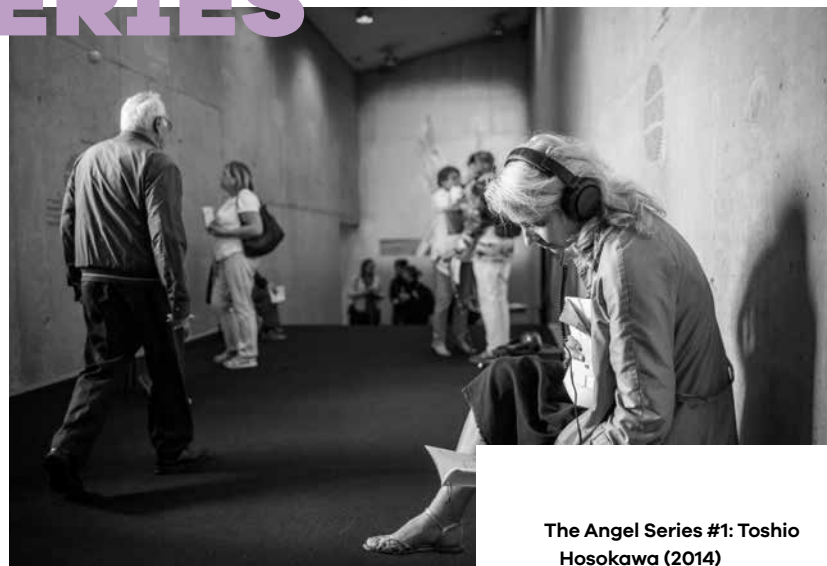
Tentoonstellingen

Pik meteen ook een van de wisselende tentoonstellingen van jonge en gevestigde hedendaagse fotografen mee.

WO 28 NOV 2018 - WO 20 FEB 2019

Stef Van Alsenoy
Mono no aware

ANGEL SERIES

The Angel Series #1: Toshio Hosokawa (2014)
Drei Engel-Lieder, voor sopraan en harp

The Angel Series #2: Vyckintas Baltakas (2015)
Music of falling sounds, voor viool en elektronica

The Angel Series #3: Annelies Van Parys (2017)
Ah, cette fable, voor sopraan en saxofoon

The Angel Series #4: Wim Henderickx (2017)
Sacred Places I, voor percussie en elektronica

The Angel Series #5: Bernhard Lang (vanaf mei 2019)
HERMETIKA IX 'vox angeli III'

Toen Luc Tuymans in 2012 de prachtige muurschildering *Angel* aanbracht in een zijgang van de hoogste foyer in het Concertgebouw, ontstond meteen ook een bijzondere nieuwe ruimte, de Angel Room. Geïnspireerd door Morton Feldmans *Rothko Chapel*, bouwt het Concertgebouw sindsdien gestaag aan een reeks composities speciaal geschreven voor deze Angel Room. Na Toshio Hosokawa, Vyckintas Baltakas, Annelies Van Parys en Wim Henderickx, laat ook Bernhard Lang zich in 2019 inspireren door deze unieke plek.

De vorige werken uit The Angel Series kan je beluisteren via concertgebouw.be/the_angel_series

Of ontdek ze tijdens Concertgebouw Circuit, een origineel belevingsparcours met kunst en architectuur in het Concertgebouw.

Meer info op concertgebouwcircuit.be

In de kijker

ZONDAG

13 JAN 2019

16.00 Concertzaal scène

© Delphine Otte

Simplexity pianoduo

Messiaen, Crumb, Van Parys & De Brauwer

Een aardse gestalte geven aan de klank van het universum: Messiaen deed het in zijn *Visions de l'amen*, waarin hij 'een theologisch hemelgewelf' tot uitdrukking brengt. Ook Crumb tracht in zijn *Makrokosmos* de weidse ongreepbaarheid van de sterren te vatten. Deze twee mijlpalen uit de 20e-eeuwse pianoliteratuur cirkelen rond kosmisch resonerend werk van Annelies Van Parys en Jeroen De Brauwer in de handen van het Simplexity pianoduo.

Laat weten wat je van de voorstelling vond op

f ConcertgebouwBrugge
@concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

DONDERDAG

31 JAN 2019

20.00 Kamermuziekzaal

© Marco Borggrave

Danel Kwartet & Virpi Räsänen

Dvořák & Schönberg

'Ich fühle Luft von anderem Planeten', zingt de sopraan in Schönbergs *Tweede strijkkwartet*. De bijna onaardse klanken en de toevoeging van een zangstem raakten een tere snaar bij het Weense publiek. Niet op een andere planeet, maar in de 'nieuwe wereld' – de Verenigde Staten – schrijft Dvořák zijn *Twaalfde strijkkwartet*.